

NUOTOLINIO MOKYMO(SI) / UGDYMO(SI) VADOVAS

Nacionalinė švietimo agentūra, 2020

NUOTOLINIO MOKYMO(SI) / UGDYMO(SI) VADOVAS

Bendrasis ugdymas

Dokumentą parengė Nacionalinės švietimo agentūros darbo grupė, sudaryta 2020 07 08 Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus įsakymu Nr. VK-312

Nacionalinė švietimo agentūra: dr. Vaino Brazdeikis (grupės vadovas), Remigijus Auškelis, Evaldas Bakonis, Aurelija Dirvonskienė, Jūratė Drazdauskienė, Žydrė Jankevičienė, Asta Lauciuvienė, Virginija Navickienė, Eglė Vaivadienė, Albina Vilimienė, Saulė Vingelienė, Albina Zdanevičienė

Mokyklų vadovų asociacija: Tomas Jankūnas, Vilniaus Antakalnio progimnazijos direktorius

LieDM konsorciumo atstovai: dr. Gražina Droessiger (VGTU), Aušra Urbaitytė (KTU)

LieDM asociacija: dr. Justina Naujokaitienė, Kauno „Saulės“ gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, prof. habil. dr. Margarita Teresevičienė (VDU), dr. Estela Daukšienė (VDU)

Infobalt: dr. Saulius Preidys (VU)

Pedagogų asociacija: Rytas Šalna, Lietuvos pedagogų asociacijos vadovų tarybos atstovas

Pasiūlymus, pastabas, komentarus prašome siųsti Vaino Brazdeikiui (vaino.brazdeikis@nsa.smm.lt).

Cituojant nurodyti šaltinį: NŠA (2020). Nuotolinio mokymo(si) / ugdymo(si) vadovas.

Turiny

SANTRAUKA

IVADAS

I. NUOTOLINIO MOKYMO(SI) / UGDYMO(SI) PAGRINDAI

II. NUOTOLINIO UGDYMO YPATUMAI SKIRTINGUOSE LYGMENYSE

PRIEDAI

LITERATŪRA

TURINYS

SANTRAUKA	4
IVADAS	9
I. NUOTOLINIO MOKYMO(SI) / UGDYMO(SI) PAGRINDAI	12
1.1. Ugdymo nuotoliniu būdu organizavimo ypatumai ir pagalbos sistema	12
1.2. Mokymas, mokymasis ir vertinimas nuotoliniu būdu	18
1.3. Infrastruktūra	27
1.4. Virtualioji mokymosi aplinka	32
1.5. Bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkos, vaizdo konferencijos, virtualiosios laboratorijos	40
1.6. Skaitmeninis turinys	48
1.7. Pedagogų skaitmeninės kompetencijos, jų plėtojimo galimybės	55
1.8. Nuotolinio ugdymo kokybės užtikrinimas	58
1.9. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymas ir švietimo pagalbos teikimas nuotoliniu būdu	64
1.10. Emocinė gerovė vykstant nuotoliniam mokymui(si)	68
II. NUOTOLINIO UGDYMO YPATUMAI SKIRTINGUOSE LYGMENYSE	71
2.1. Pradinis ugdymas	71
2.2. Pagrindinis ugdymas	77
2.3. Vidurinis ugdymas	82
PRIEDAI	86
Galimi ugdymo organizavimo, derinant kasdienio ir nuotolinio mokymosi būdus, modeliai	86
Nuotoliniam mokymui organizuoti skirti įrankiai	88
LITERATŪRA	90

1.1. Ugdymo organizavimas

Nėra vieno optimalaus ar teisingo varianto. Nuotolinio ir kasdienio mokymo santykis priklauso:

- nuo mokinių amžiaus,
- mokinių bei mokytojų skaitmeninių kompetencijų,
- turimų technologinių resursų,
- finansinių išteklių.

Rekomendacijos

- Netaikyti nuotolinio mokymo dirbtinai.
- Peržiūrėti ugdymo temas ir suplanuoti, kurios gali būti organizuojamos klasėje, kurios nuotoliniu būdu.
- Į(si)vertinti galimybes dirbti nuotoliniu būdu (gebėjimus, turimas technologijas).
- Pasirinkti skaitmeninį turinį.
- Suplanuoti ir teikti pagalbą mokiniams.
- Viešinti informaciją mokyklos interneto svetainėje / aptarti komunikavimo su tėvais klausimus.
-

1.2. Mokymas, mokymasis ir vertinimas

- Sutinkama, kad daugelis tradicinių mokymosi metodų gali būti perkelti į virtualią erdvę, tačiau siūloma labiau pasiteisinę metodai kaip „Apverstos klasės“ (angl. flipping classroom), [interaktyvių knygų](#) ir pan.
- Apjungiant keletą metodų siūloma organizuoti savarankišką darbą, mokymąsi bendradarbiaujant, patyriminį mokymąsi.
- Rekomenduojama, jog nuotolinio mokymosi metu mokykla turi susitarti dėl vertinimo ir tai fiksuoti mokyklos ugdymo plane.
- Skaitmeninės priemonės leidžia kaupti informaciją apie besimokančiųjų gebėjimus kaupiant jų darbus e.portfolio, virtualiose parodose ir pan. Tai – puikūs įrankiai stebėti mokinių pažangą ir vertinti pasiekimus. Todėl siūlomas didesnis dėmesys ugdomajam (formuojamajam) vertinimui.
- Apibendrinamas vertinimas nuotoliniu būdu – testais, mišriu būdu – klasėje.

1.4. VMA ir el. dienynas

- **El. dienynas – įrankis**, užtikrinantis minimalias funkcijas, kurių reikia nuotolinio mokymo automatizavimui, nes apima tik dalį funkcionalumų, reikalingų mokyklai.
- **Funkcijos, kurias reikėtų nuotolinio mokymo metu automatizuoti:**
 - El. mokymosi turinio interaktyvus valdymas
 - **Skaitmeninio turinio kūrimas**
 - Užduočių rengimo ir apklausų organizavimas
 - Mokinių mokymosi ir pažangos stebėjimas ir vertinimas
 - Bendradarbiavimas ir bendravimas (**sinchroninis, asinchroninis, bendradarbiavimo veiklos**).
 - Mokinių ir mokytojo asmeninės sritys
 - Mokinių ir mokytojų administravimas
- **Papildomi įrankiai:** sinchroniam bendravimui reikalingos priemonės (pvz. ZOOM), skaitmeninio turinio kūrimui (Powerpoint, Word, Excel...), asmeninis mokinių / mokytojų el. paštas, kt.
- **Aplinką renkasi mokykla (ne mokytojas!)**

1.6. Skaitmeninis turinys

Skaitmeninis mokymosi turinys – informacinės rinkmenos (tekstinės, grafinės, vaizdo ir kt.) su sukurta mokymo medžiaga; jos gali būti pateiktos naudojantis skaitmeniniais mokymosi įrankiais. Dažniausiai tokiame turiniui reikalingas įrankis jam peržiūrėti ar vykdyti.

- **Leidyklų skaitmeninis turinys** dera su bendrosiomis programomis, tačiau jų turinys prieinamas tik su leidyklų įrankiais, be to, bus mokamas:
 - „Šviesa“/EDUKA skaitmeninis turinys (daugiau nei 200 skaitmeninių vadovėlių, 20 000 įvairių tipų skaitmeninių užduočių, diagnostinių ir bandomųjų testų....)
 - Tamo grupė: EMA pratybos su įvairiu turiniu per EMA aplinką ar TEV ir kitų leidyklų turinys.
- **NŠA (ITC, UPC) skaitmeninis turinys** (pvz., Skaitmeninių mokymo priemonių ir metodinės medžiagos rinkinys <https://smpmetodika.ugdome.lt/> (2014), „MKP emokykla priemonės“ <http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/> ...)
- **Laisvai prieinamas atviras skaitmeninis turinys** (kokybiškas, tačiau ne visada atitinka šalies kontekstą, nėra atnaujinamas). Nuorodos: [NŠA https://duomenys.ugdome.lt/?/mp/newsmp](https://duomenys.ugdome.lt/?/mp/newsmp).
- Stebimas ir didelis pačių **mokytojų ar net mokinių skaitmeninio turinio kūrimas**. Platinamas per asociacijas, socialinius tinklus. Tačiau jis negarantuoja kokybės, gali kilti ir autorių teisių klausimai. Didžiulė nauda – mokytojų bendradarbiavimas.

<https://www.emokykla.lt/nuotolinis/skaitmenines-mokymo-priemones1>

emokykla
www.emokykla.lt

Naujosios Skaitmeninės mokymo priemonės Aplinkos, įrankiai Metodinė medžiaga Renginių medžiaga Dokumentai Tyrimai, apklausos DUK

SKAITMENINĖS MOKYMO PRIEMONĖS

Kviečiame susipažinti su skaitmeninių mokymo priemonių sąrašu, rekomenduojamu nuotoliniam mokymui organizuoti. Skaitmeninės mokymo priemonės suskirstytos pagal ugdymo sritis, dalykus, klases ir mokymo priemonių tipą. Informacija apie skaitmenines mokymo priemones pateikiama įvairiais būdais:

 „Airtable“ lentelėje „Airtable“ galerijoje „Excel“ lentelėje „Google“ skaičiuoklėje Ugdymo šaltiniai Skaitmeninių mokymo priemonių paieškoje

„Airtable“ lentelėje pagal ugdymo sritis

1-4 kl., pradinis ugdymas	5-8 kl., pagrindinis ugdymas	9-10 kl., pagrindinis ugdymas	11-12 kl., vidurinis ugdymas
Dorinis ugdymas	Dorinis ugdymas	Dorinis ugdymas	Dorinis ugdymas
Lietuvių kalba	Kalbos	Kalbos	Kalbos
Užsienio kalba	Matematika ir informacinės technologijos	Matematika ir informacinės technologijos	Matematika
Matematika	Gamtamokslinis ugdymas	Gamtamokslinis ugdymas	Informacinės technologijos
Pasaulio pažinimas	Socialinis ugdymas	Socialinis ugdymas	Informacinės technologijos
Dailė ir technologijos	Meninis ugdymas	Meninis ugdymas	Socialinis ugdymas
Muzika	Technologijos, kūno kultūra, menas	Technologijos, kūno kultūra, menas	Meninis ugdymas ir technologijos

1-4 kl. lietuvių kalba

avivaldyb...

e.vadovėliai.lt

ANOTACIJA
e.vadovėliai.lt - leidyklos TEV surinkti „TEV“, „Didakta“, „Baltos lankos“, „Briedis“ skaitmeniniai vadovėliai ir užduotynai.

DALYKAS
Gamtos ir žmogaus

KLASES
1 2 3 4 5 6 7 8

PRIMONĖS ADRESAS
https://evadoveliai.lt/

EDUKA klasė

ANOTACIJA
Skaitmeninė mokymo(si) aplinka internete: skaitmeniniai vadovėliai, jų komplektai ir interaktyvios užduotys

DALYKAS
Gamtos ir žmogaus

KLASES
1 2 3 4 5 6 7 8

PRIMONĖS ADRESAS
https://www.eduka.lt/klase/

Edukacinis žaidimas „Barbo...

ANOTACIJA
Žaidimai šį žaidimą mokiniai papildys savo žodyną – sinonimų, frazeologijos, vaizdinių posakių atsargas, sužinos visokių domybų ...

DALYKAS
Istorija

KLASES
1 2 3 4 5 6 7 8

PRIMONĖS ADRESAS
http://barbora.lki.lt/

EMA elektroninė mokymosi...

ANOTACIJA
EMA – tai elektroninė mokymosi aplinka, kuri leidžia diferencijuoti ir individualizuoti mokymo(si) procesą ir suteikia interaktyvią motyvaciją ...

DALYKAS
Biologija

KLASES
1 2 3 4 5 6 7 8

PRIMONĖS ADRESAS
https://emapanokos.lt/

Įvairių dalykų vaizdo pamok...

ANOTACIJA
Pateikiama matematikos, informacinių technologijų, fizikos, dailės, programavimo, lietuvių, anglų bei prancūzų kalbų vaizdo pamokos ...

DALYKAS
Lietuvių kalba

KLASES
1 2 3 4 5 6 7 8

PRIMONĖS ADRESAS
http://vaizdopamokos.lt/

II dalis

II. NUOTOLINIO UGDYMO YPATUMAI SKIRTINGUOSE LYGMENYSE

2.1. Pradinis ugdymas

2.2. Pagrindinis ugdymas

2.3. Vidurinis ugdymas

Aptariama:

- Mokinių raidos tarpsnio ypatumai, svarbūs organizuojant nuotolinį mokymąsi,
- Susitarimai, taisyklės ir planavimas,
- Atsakomybės ir tėvų įtraukimas,
- Mokymosi turinio planavimas ir tinkamo krūvio nustatymas,
- Mokėjimas mokytis ir skaitymo strategijų taikymas.

Pagrindiniai akcentai (1)

- Mokant nuotoliniu būdu rekomenduojama naudoti jau anksčiau mokiniams žinomas mokymosi svetaines, programas ir programėles.
- Mokytojas turėtų gerai apsvarstyti, kodėl mokiniams siūlo naudoti vieną ar kitą skaitmeninę mokymosi priemonę tam tikram gebėjimui ugdyti. Gal tą gebėjimą galima sėkmingai ugdyti atliekant veiklas be skaitmeninio įrenginio?
- Jei mokiniai anksčiau skaitmeniniu turiniu nesinaudojo arba naudojos labai retai, rekomenduojama mokiniams jį siūlyti nuosekliai, įvertinti mokinių gebėjimus naudotis skaitmeniniu turiniu ir numatyti su tuo susijusią būtiną pagalbą, nepaliekant technologinių problemų spręsti patiems mokiniams ir jų tėvams.
- Ypač svarbu ugdyti ne tik mokinių dalykinius gebėjimus, bet ir mokėjimo mokytis kompetenciją. Mokinių mokėjimo mokytis kompetencijos, jų savarankiškumo ir atsakomybių ugdymas yra pagrindas sėkmingam tolesniam ugdymui(si).
- Svarbu ugdyti mokinių skaitymo gebėjimus, nes nuo jų priklauso visų dalykų mokymosi rezultatai.

Pagrindiniai akcentai (2)

- Organizuojant mokymąsi nuotoliniu būdu reikėtų vadovautis taisykle „mažiau yra daugiau“, t. y. sutelkti dėmesį į bendrosiose programose nurodytų esminių gebėjimų ugdymą.
- Atsisakyti dažnai paplitusios praktikos „išeiti vadovėlį“, o pasirinkti tikslingas veiklas ir užduotis esminiams mokinių gebėjimams ugdyti.
- Mokymo metodus pritaikyti amžiaus tarpsniams.
- Aiškiai apibrėžti kokius mokymosi rezultatus mokiniai turėtų pasiekti ir kokie bus vertinimo kriterijai.

PRIEDAI

- Galimi ugdymo organizavimo, derinant kasdienio ir nuotolinio mokymosi būdus, modeliai
- Nuotoliniam mokymui organizuoti skirti įrankiai

Nuotolinio mokymo(si) / ugdymo(si) vadovą rasite:

https://www.emokykla.lt/upload/nuotolinis/Nuotolinio%20mokymo%20Vadovas_3.pdf

Daugiau informacijos atnaujintoje nuotolinio mokymosi svetainėje:

www.emokykla.lt/nuotolinis